

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

**2020թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ծանույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	9
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	11
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13



«ԶԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ԶԻ Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի հտորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի («Բանկ») և վերջինիս դուստր կազմակերպությունների («Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 14-ում, Ծանոթագրություն 15-ում և Ծանոթագրություն 24-ի (բ) կետում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 69.2%-ը և, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի, ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառված ենթադրությունների նկատմամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված. - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտագանցման ղեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտագանցման ղեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված և որպես ձեռք բերված կամ սկզբնավորված դասակարգված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: Բանկն ունի հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆել, որոնց պայմանները փոխվել են պայմանավորված COVID-19 հետևանքներով, ինչը լրացուցիչ բարդություն է ստեղծում	Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող խմբի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված խմբի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև խմբի կողմից կատարած ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտագանցման ղեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, և ձեռք բերված կամ

պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտման հետ կապված: 2020թ. սեպտեմբերին վերսկսված զինված հակամարտությունը Լեռնային Ղարաբաղում հանգեցրեց դրա ազդեցությունը կրող վարկային պորտֆելի էական առումով փոփոխությանը և վերակառուցմանը: Ղեկավարությունից պահանջվում են նշանակալի դատողություններ այս պորտֆելի չափումը գնահատելու համար: Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:	սկզբնավորված վարկերի համար գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար խմբի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - վարկային պորտֆելի համար, որի վրա ազդեցություն է ունեցել Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտությունը, գնահատել ենք չափման ժամանակ կիրառված դեկավարության դատողությունը և ենթադրությունները: - վարկերի համար, որոնց պայմանները փոխվել են COVID-19 հետևանքով, անհատական հիմունքով ուսումնասիրել ենք հաճախորդներին տրված խոշոր վարկերը, գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանների փոփոխությունները վկայում են պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին: - հաճախորդներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: Ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: - ներգրավելով տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին՝ ստուգել ենք վարկերի ժամկետանց օրերի հաշվարկի ավտոմատացված մեխանիզմի աշխատանքը: Մենք գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի խմբի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2020թ. փաստացի արդյունքների հետ: Մենք գնահատել ենք նաև, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են խմբի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
---	--

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՅՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ խումբը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են խմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

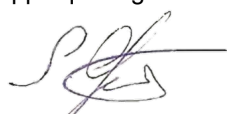
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն ղեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել խմբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ խմբի կազմի մեջ մտնող կազմակերպություններին կամ գործունեությանը վերաբերող ֆինանսական տեղեկատվության հետ կապված: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ղեկավարման, վերահսկողության և իրականացման համար: Մենք շարունակում ենք ամբողջական պատասխանատվություն կրել մեր աուդիտորական եզրակացության համար:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող Նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝



Տիգրան Գասպարյան

Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի նախագահ

KPMG Armenia LLC

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ

28 մայիսի 2021թ.



	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	67,867,871	57,252,130
Տոկոսային եկամուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի գծով և այլ տոկոսային եկամուտ	5	1,254,454	1,459,055
Տոկոսային ծախս	5	(38,515,801)	(35,356,514)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		30,606,524	23,354,671
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	6,576,293	5,847,024
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(1,862,155)	(1,911,900)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		4,714,138	3,935,124
Չուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով		(2,707,053)	728,242
Չուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով		2,434,693	3,529,908
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	3,155,276	1,610,123
Չուտ օգուտ ներդրումային արժեթղթերից		176,683	616,063
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	8	2,115,779	2,868,826
Գործառնական եկամուտ		40,496,040	36,642,957
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ	9	(15,631,315)	(10,614,338)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(6,436,345)	(6,175,141)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(6,520,509)	(7,296,117)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		11,907,871	12,557,361
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(1,729,459)	(2,956,204)
Շահույթ տարվա համար		10,178,412	9,601,157
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի չարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(526,825)	1,154,398
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(144,880)	(492,851)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		(671,705)	661,547
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(671,705)	661,547
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		9,506,707	10,262,704

8-ից 108-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են դեկլարության կողմից 2021թ. մայիսի 28-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արտակ Անանյան
Վարչության նախագահ



Հովհաննես Մկրտչյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթ.՝	31 դեկտեմբերի 2020թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	125,320,303	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	54,692,520	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	589,146,394	467,390,649
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	15	45,014,585	-
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	16	8,279,105	6,046,207
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	16	68,704,521	46,414,705
Առգրավված գույք	14	5,042,755	6,696,827
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		569, 672	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	13,886,067	14,162,014
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	-	1,510,918
Այլ ակտիվներ	18	6,394,354	5,221,483
Ընդամենը ակտիվներ		917,050,276	721,137,991
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի փոխատվություններ և այլ մնացորդներ	19	304,931,414	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	20	176,693,267	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	339,772,972	396,998,874
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		-	442,556
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	11	54,085	-
Այլ պարտավորություններ	22	8,708,722	5,584,992
Ընդամենը պարտավորություններ		830,160,460	643,594,880
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	52,227,200	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի ան		4,602,542	4,727,194
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		48,423	720,128
Գլխավոր պահուստ		3,223,600	2,743,542
Զբաղիված շահույթ		26,788,000	17,124,996
Ընդամենը սեփական կապիտալ		86,889,816	77,543,111
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		917,050,276	721,137,991

* 2019թ. որոշ հոդվածներ վերադասակարգվել են 2020թ. ներկայացման հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով (տես Ծանոթագրություն 4 (յ)):

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՆՈՒՄԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ստացված տոկոսներ	66,697,537	62,343,071
Վճարված տոկոսներ	(34,466,738)	(35,388,117)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	6,576,293	5,847,024
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,862,155)	(1,911,900)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	5,138,313	5,282,762
Այլ ստացված եկամուտ	3,514,813	4,059,718
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարումներ	(11,302,009)	(10,407,145)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(5,207,413)	(16,960,059)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(149,849,802)	(25,515,416)
Առգրավված ակտիվներ	1,511,401	2,259,979
Այլ ակտիվներ	(1,211,928)	(1,350,826)
Գործառնական պարտավորությունների ան/(նվազում)		
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ	223,909	655,632
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	25,208,387	15,270,035
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(69,743,552)	29,181,739
Այլ պարտավորություններ	(139,007)	(75,115)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(164,914,951)	33,291,382
Վճարված շահութահարկ	(813,370)	(818,321)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(165,725,321)	32,473,061
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(47,817,030)	(44,074,250)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	23,862,732	33,534,042
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,244,979)	(1,254,362)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(25,199,277)	(11,794,570)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Փոխառությունների ստացում	145,804,597	178,366,665
Փոխառությունների մարում	(110,903,989)	(159,904,477)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	159,579,194	10,624,133
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(9,701,652)	(39,259,396)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	(586,313)	(513,945)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	-	2,000,000
Վճարված շահաբաժիններ	(81,920)	(58,945)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ դրամական հոսքեր	184,109,917	(8,745,965)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/ան	(6,814,682)	11,932,526
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	6,624,295	(942,446)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	32,990	21,046
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	125,477,700	114,466,574
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	125,320,303	125,477,700

12

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	50,227,200	51	5,024,679	58,581	2,419,959	7,688,886	65,419,356
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	9,601,157	9,601,157
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային	-	-	-	1,154,398	-	-	1,154,398
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գույք փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(492,851)	-	-	(492,851)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	661,547	-	-	661,547
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							-
Տեղափոխում վերագնահատումից արժեքի աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(297,485)	-	-	297,485	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	(297,485)	-	-	297,485	-
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(297,485)	661,547	-	297,485	661,547
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(297,485)	661,547	-	9,898,642	10,262,704
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							-
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	323,583	(323,583)	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում	2,000,000	-	-	-	-	-	2,000,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(138,949)	(138,949)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	2,000,000	-	-	-	323,583	(462,532)	1,861,051
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	52,227,200	51	4,727,194	720,128	2,743,542	17,124,996	77,543,111

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հոդի և շեքների վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	52,227,200	51	4,727,194	720,128	2,743,542	17,124,996	77,543,111
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							-
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	10,178,412	10,178,412
Այլ համապարփակ վնաս							-
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային	-	-	-	(526,825)	-	-	(526,825)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(144,880)	-	-	(144,880)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	(671,705)	-	-	(671,705)
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							-
Տեղափոխում վերագնահատումից արժեքի աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(124,652)	-	-	124,652	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	(124,652)	-	-	124,652	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	(124,652)	(671,705)	-	124,652	(671,705)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(124,652)	(671,705)	-	10,303,064	9,506,707
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	480,058	(480,058)	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում	-	-	-	-	-	(160,002)	(160,002)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	480,058	(640,060)	(160,002)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	52,227,200	51	4,602,542	48,423	3,223,600	26,788,000	86,889,816

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

2020թ. մարտի 4-ին Բանկը հիմնադրել է նոր կազմակերպություն՝ «Արինս Կապիտալ» ոչ պետական ներդրումային հիմնադրամը («Դուստր կազմակերպություն»): «Արինս Կապիտալ» ոչ պետական ներդրումային հիմնադրամի բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է Բանկին:

Խումբն ունի 61 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13 և 13/1: Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Խմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկին «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով կարող է ղեկավարել Խմբի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Խմբի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2020թ. առաջին ամիսներին համաշխարհային շուկայում տեղի են ունեցել զգալի ցնցումներ՝ պայմանավորված կորոնավիրուսի բռնկումով:

2020թ. մարտին ՀՀ կառավարությունը հայտարարեց միջոցառումների փաթեթ COVID-19 համավարակի հետևանքով առավել տուժած ոլորտներին աջակցելու համար: Ծրագիրը, ի թիվս այլ միջոցառումների, ներառում է իջեցված տոկոսադրույթով վարկեր և իջեցված միջնորդավճարներ փոքր և միջին ձեռնարկությունների, վարկերի մարման հետաձգում, պետական աջակցություն վարկերի վերաֆինանսավորման և վարկերի պայմանների վերանայման հետ կապված առավել տուժած ոլորտների կազմակերպությունների համար: Առավել տուժած ոլորտների ցանկն ուշադիր կերպով վերահսկվում է և կարող է ճշգրտվել հետագա զարգացումներից ելնելով:

Տնտեսական անկումը և բազմաթիվ ոլորտներում գործող ձեռնարկությունների գործունեության խափանումը պայմանավորված կորոնավիրուսի տարածման պատճառով կառավարության կողմից սահմանված սահմանափակումներով, շուկայի գնանշումների մեծ տատանողականությունը և տնտեսական միջավայրի այլ փոփոխությունները ընդհանուր առմամբ բացասական ազդեցություն ունեցան տնտեսության վրա:

2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում վերսկսված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց նոյեմբերի 9-ին ստորագրված հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, ավելի մեծացրեց Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 522.59 դրամ և 479.7 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 641.11 դրամ և 537.26 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունը և հաստատում – Ծանոթագրություն 24 (բ):
- զինված հակամարտության հետևանքով վերակառուցման ենթակա վաճառքի համար պահվող ակտիվների չափում – Ծանոթագրություն 15:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 24 (բ),
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերի իրական արժեք – Ծանոթագրություն 24 (բ),
- վաճառքի համար պահվող ակտիվների իրական արժեքի չափում – Ծանոթագրություն 15,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 29,
- առգրավված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 14,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 17:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ ուժի մեջ են մտել 2020թ. հունվարի 1-ից, սակայն այդ փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չունեն Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործառնությունները

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը:

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը,

համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում և հաշվի առնելով ռիսկով պայմանավորված շուկայի այլ գործոնները: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ

հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (v)):

Առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Խմբի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Խմբի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր): Խումբը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Խումբը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է անհատ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Խմբի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Խումբն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրազորելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Խումբը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրազորելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրազորելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Խմբի և բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների նշանակալի փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չեն բավարարվում են նման դեպքերում: Խումբն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խումբը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած

ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես՝ Ծանոթագրություն 24 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 24 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկվում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում

նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն են, մասնավորապես.

- Խմբի կողմից թողարկված նոր ֆինանսական ակտիվներ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի վերանայման շրջանակում (պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի փոխարինում պարտքային ռիսկի նմանատիպ մակարդակով մեկ այլ ակտիվով),
- ակտիվ, որն առաջացել է պայմանագրի պայմանների նշանակալի փոփոխության արդյունքում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման հետևանքով՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վերանայման շրջանակում,
- ձեռք բերված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրում «պարտագանցում» ներքին վարկանիշով վառկառուներին:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով չի ձևավորվում արժեզրկման գծով պահուստ սկզբնական ճանաչման պահին: Փոխարենը, ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարը ներառվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկի համար օգտագործվում են ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների նախնական գնահատված գումարը: Ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների գնահատված արժեքը նվազեցվում է իր գործողության ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի մասով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների (սովորաբար սկզբնավորված ակտիվների) սկզբնական ճանաչման ժամանակ վարկերի իրական արժեքը որոշվում է դրամական հոսքերի և/կամ գրավի պարտադրված վաճառքի արդյունքում ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա գնահատումը միշտ իրականացվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Այս ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխություններն ակտիվի սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներում դրական փոփոխություններն արտացոլող գումարը ճանաչվում է որպես արժեզրկումից օգուտ, նույնիսկ եթե այդ փոփոխությունների գումարը գերազանցում է նախկինում շահույթում կամ վնասում որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները հաշվեգրվում են ամորտիզացված արժեքի գծով՝ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին որոշված պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխառությունների հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,

- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խումբը չի կարող նույնականացնել փոխառվածության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Խումբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ/գրավ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար: Գրավով չապահովված վարկի համար կիրառվում է ժամկետանց օրերի չափանիշը՝ հաշվի առնելով անցյալ ժամանակաշրջանների վերադարձման գորշակիցը:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խումբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչվում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խումբը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, ինչպես նաև շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(է) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորդված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը պարտավորությունները նախորդում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խումբը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Ծենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հոդատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	15-ից 50 տարի
- սարքավորումներ	1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք	5 տարի
- փոխադրամիջոցներ	5 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	1-ից 5 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 5-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված գույք

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(ի) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքներից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքներ չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ դրանց գծով վճարվում են շահաբաժիններ Խմբի հայեցողությամբ, դրանց համար չի գործում դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու պարտականությունը և այդ շահաբաժինները չեն պահանջում մարում փոփոխական քանակությամբ Խմբի բաժնային գործիքներով: Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով Խմբի հայեցողությամբ վճարվող շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ Խմբի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iv) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Վճարվելիք ընթացիկ հարկը ներառում է նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Խումբն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխում վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Խումբը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Խումբը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Բանկը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Համադրելի ժամանակաշրջանում վարձակալությունները, որոնց շրջանակում փոխանցվում էին սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, որպես վարձակալ Խումբը դասակարգում էր որպես ֆինանսական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձակալված ակտիվները սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքից և նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքից նվազագույնով: Նվազագույն վարձավճարներն այն վճարներն էին, որոնք վարձակալության ժամկետի ընթացքում պահանջվում կամ կարող էին պահանջվել վարձակալից՝ առանց պայմանական ռենտաների: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները հաշվառվում էին այդ ակտիվի համար կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն և ճանաչվում էին Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(Ճ) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր կազմակերպություններ

Դուստր կազմակերպությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի կազմակերպության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և կազմակերպության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև հսկողության դադարեցումը: Անհրաժեշտության դեպքում դուստր կազմակերպությունների կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում կատարվում են փոփոխություններ՝ Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականության հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործարքները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը բացառվում են: Բաժնեմասնակցության մեղքով հաշվառվող ներդրման օբյեկտների հետ գործարքներից առաջացող չիրացված օգուտը հաշվանցվում է ներդրման դիմաց՝ ներդրման օբյեկտում Խմբի բաժնեմասի չափով: Չիրացված կորուստը հաշվանցվում է նույն կերպ ինչ որ և չիրացված օգուտը, պայմանով, որ բացակայում է արժեզրկված լինելու ապացույց:

(մ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ա. Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Խումբը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Խումբը որոշել է, որ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչ փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

Բ. Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. Փուլ 2 (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Փոփոխություններն անդրադառնում են այն հարցերին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, ներառյալ փոփոխությունների ազդեցությունը պայմանագրային դրամական հոսքերի կամ հեջավորման հարաբերությունների վրա՝ ուղենիշային տոկոսադրույքն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով փոխարինելու դեպքում: Փոփոխությունները նախատեսում են ազատում ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 որոշակի պահանջներից, որոնք վերաբերում են.

- ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություններին և
- հեջի հաշվառմանը:

(i) Դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն

Փոփոխությունները Իսմբից կպահանջեն հաշվառել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունը՝ թարմացնելով ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի LIBOR դրույքով 81,441,877 հազար դրամ գումարով վարկեր, որոնք ենթակա են բարեփոխման IBOR դրույքով: Խումբն ակնկալում է, որ 2021թ-ին այս վարկերի ուղենիշային տոկոսադրույքը կփոխվի SOFR դրույքի և որ այս փոփոխությունների գծով ճշգրտումներ կատարելու արդյունքում չի առաջանա նշանակալի օգուտ կամ կորուստ փոփոխումից:

(ii) Հեջի հաշվառում

Փոփոխությունները նախատեսում են բացառություններ հեջի հաշվառման պահանջների հետ կապված հետևյալ ոլորտներում.

- Թույլ տալ փոփոխություն հեջավորման հարաբերության նախորդման հետ կապված բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար:
- Բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար դրամական հոսքերի հեջում հեջավորված հոդվածի գծով փոփոխություն կատարելիս՝ դրամական հոսքերի հեջի պահուստում կուտակված գումարը կդիտարկվի որպես հիմնված այն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի վրա, որով որոշվում են հեջավորված ապագա դրամական հոսքերը:
- Երբ հոդվածների խումբը նախորդվում է որպես հեջավորված հոդված, և խմբի հոդվածի հետ կապված կատարվում է փոփոխություն բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար, հեջավորված հոդվածները բաշխվում են ենթախմբերի հեջավորվող ուղենիշային տոկոսադրույքների հիման վրա:
- Եթե Խումբը ողջամտորեն ակնկալում է, որ այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքն առանձին նույնականացվող է 24 ամսվա ընթացքում, ապա չի արգելվում տոկոսադրույքը նախորդել որպես պայմանագրորեն չհատկորոշված ռիսկային բաղադրիչ, եթե այն առանձին նույնականացվող չէ նախորդման ամսաթվի դրությամբ:

Հեջի հաշվառման բացակայության հետևանքով Խումբը չի ակնկալում որևէ ազդեցություն IBOR դրույքին անցման հետ կապված:

(iii) Բացահայտում

Փոփոխությունները Իսմբից կպահանջեն բացահայտել լրացուցիչ տեղեկատվություն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում առաջացող ռիսկերին Իսմբի ենթարկվածության և ռիսկերի կառավարման համար իրականացվող համապատասխան գործունեության վերաբերյալ:

(iv) Անցում

Խումբը մտադիր է կիրառել փոփոխությունները 2021թ. հունվարի 1-ից: Փոփոխությունների կիրառումն ազդեցություն չի ունենա 2020թ. կամ նախորդ ժամանակաշրջանների համար ներկայացված գումարների վրա:

Գ. Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ

(յ) Համադրելի տեղեկատվություն

(i) Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխություն

ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող ներգրավված միջոցների գծով պարտադիր պահուստը «դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ» հոդվածից դասակարգվել է «բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդված, քանի որ այդ պահուստի մնացորդների ելքագրումը սահմանափակված է: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստի պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ից, ուստի այն ազդեցություն չունի 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության վրա:

հազ. դրամ	Ըստ 2019թ. հաշվետվությունների	Վերադասակարգում	2019թ. վերադասակարգված
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,467,929	(7,990,229)	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	40,227,259	7,990,229	48,217,488

(ii) Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխություն

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխության հետևանքով 2019թ. որոշ հոդվածներ վերադասակարգվել են 2020թ. ներկայացման հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

հազ.	Ըստ 2019թ. հաշվետվությունների	Վերադասակարգում	2019թ. վերադասակարգված
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(8,969,830)	(7,990,229)	(16,960,059)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(8,969,830)	(7,990,229)	(16,960,059)

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	61,354,342	50,933,223
Ներդրումային արժեթղթեր	4,829,393	4,240,228
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,341,287	1,938,304
Այլ	342,849	140,375
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	67,867,871	57,252,130
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	1,154,916	1,242,991
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ	99,538	215,361
Տոկոսային եկամուտ վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներից	-	703
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,254,454	1,459,055
	69,122,325	58,711,185
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17,862,675	18,338,031
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	10,651,733	12,940,491
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9,812,699	3,872,914
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	188,694	205,078
	38,515,801	35,356,514
Չուտ տոկոսային եկամուտ	30,606,524	23,354,671

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցների կանխիկացում	2,584,750	1,798,463
Դրամային փոխանցումներ	1,475,755	1,544,576
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	1,346,391	1,010,838
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	818,310	882,627
Այլ	351,087	610,520
	6,576,293	5,847,024

7 Ձուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփռված գործարքներից	3,925,972	2,943,747
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(770,696)	(1,333,623)
	3,155,276	1,610,124

8 Ձուտ գործառնական եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,433,057	2,665,337
Այլ եկամուտ	413,457	207,163
Օգուտ/(վնաս) օտարումից	269,265	(3,674)
	2,115,779	2,868,826

9 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,626,153	10,517,907
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,162	96,431
	15,631,315	10,614,338

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվության «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի համադրումը 2020թ. և 2019թ. համար:

		2020թ.						
հազ. դրամ	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գույք վերաչափում Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	30,234	125,720	(5,216,415)	(5,770,253)	110,850	14,358	150,475	(10,555,031)
	(801)	(109,031)	(1,196,390)	(3,554,218)	(98,771)	(81,593)	(146,603)	(5,187,407)
Հանրագումար	29,433	16,689	(6,412,805)	(9,324,471)	12,079	(67,235)	3,872	(15,742,438)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	-	111,123	-	-	-	111,123
Ընդամենը	29,433	16,689	(6,412,805)	(9,213,348)	12,079	(67,235)	3,872	(15,631,315)

		2019թ.						
հազ. դրամ	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գույք վերաչափում Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	23,258	54,828	(1,950,138)	(2,458,067)	37,026	109,871	(44,381)	(4,227,603)
	(2,211)	(90,971)	(2,716,285)	(3,739,399)	(81,246)	(137,522)	34,917	(6,732,717)
Հանրագումար	21,047	(36,143)	(4,666,423)	(6,197,466)	(44,220)	(27,651)	(9,464)	(10,960,320)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	134,211	211,771	-	-	-	345,982
Ընդամենը	21,047	(36,143)	(4,532,212)	(5,985,695)	(44,220)	(27,651)	(9,464)	(10,614,338)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	29,620	-	-	29,620
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(30,234)	-	-	(30,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	801	-	-	801
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	187	-	-	187

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	138,599	-	-	138,599
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(125,720)	-	-	(125,720)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	109,031	-	-	109,031
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	121,910	-	-	121,910

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,166,887	1,065,433	3,964,161	6,196,481
Տեղափոխում 1-ին փուլ	10,281	(9,366)	(915)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(100,633)	102,547	(1,914)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,805)	(13,802)	24,607	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(69,556)	2,238,970	3,047,001	5,216,415
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,048,641	8,652	139,097	1,196,390
Արտարժույթի փոխարժեքի մասով ճշգրտումներ	115,915	192,307	407,774	715,996
Դուրսգրումներ*	-	-	(6,108,236)	(6,108,236)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,160,730	3,584,741	1,471,575	7,217,046

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,030,493	1,240,111	3,840,023	8,110,627
Տեղափոխում 1-ին փուլ	173,085	(147,724)	(25,361)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(122,851)	129,739	(6,888)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(633,785)	(937,908)	1,571,693	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(307,647)	825,833	6,225,147	6,743,333
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,698,809	631,499	1,223,910	3,554,218
Արտարժույթի փոխարժեքի մասով ճշգրտումներ	69,883	31,709	327,179	428,771
Դուրսգրումներ*	-	-	(4,504,544)	(4,504,544)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,907,987	1,773,259	8,651,159	14,332,459

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	60,502	-	-	60,502
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(110,850)	-	-	(110,850)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	98,771	-	-	98,771
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	48,423	-	-	48,423

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	142,400	-	-	142,400
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(14,358)	-	-	(14,358)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	81,593	-	-	81,593
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	209,635	-	-	209,635

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	155,141	-	-	155,141
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(150,475)	-	-	(150,475)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	146,603	-	-	146,603
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	151,269	-	-	151,269

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	50,667	-	-	50,667
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(23,258)	-	-	(23,258)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	2,211	-	-	2,211
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	29,620	-	-	29,620

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	102,456	-	-	102,456
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(54,828)	-	-	(54,828)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	90,971	-	-	90,971
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	138,599	-	-	138,599

հազ. դրամ	2019թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,124,144	642,660	2,899,427	5,666,231
Տեղափոխում 1-ին փուլ	27,789	(26,915)	(874)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(200,432)	200,730	(298)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(51,264)	(7,007)	58,271	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(1,748,410)	322,382	3,376,166	1,950,138
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,015,060	206,729	1,494,496	2,716,285
Դուրսգրումներ*	-	(273,146)	(3,863,026)	(4,136,172)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,166,887	1,065,433	3,964,161	6,196,481

հազ. դրամ	2019թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,311,199	767,094	2,551,859	5,630,152
Տեղափոխում 1-ին փուլ	49,134	(35,184)	(13,950)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(101,978)	112,975	(10,997)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(292,209)	(540,901)	833,110	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(453,008)	545,668	2,365,407	2,458,067
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,517,355	729,811	1,492,233	3,739,399
Դուրսգրումներ*	-	(339,352)	(3,377,639)	(3,716,991)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,030,493	1,240,111	3,840,023	8,110,627

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձնաց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,282	-	-	16,282
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(37,026)	-	-	(37,026)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	81,246	-	-	81,246
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	60,502	-	-	60,502

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	114,749	-	-	114,749
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(109,871)	-	-	(109,871)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	137,522	-	-	137,522
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	142,400	-	-	142,400

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	145,677	-	-	145,677
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	44,381	-	-	44,381
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(34,917)	-	-	(34,917)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	155,141	-	-	155,141

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,423,454	1,322,338
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի*	707,149	1,568,871
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկման ծախսեր	482,427	321,088
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	480,732	530,632
Ապահովագրություն	401,503	343,418
Անվտանգության ծառայություն	386,930	371,633
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	353,591	367,305
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծառայությունների ծախսեր	307,612	448,804
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	305,356	142,710
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	251,674	268,527
Մասնագիտական ծառայություններ	194,225	176,487
Վարկերի տրամադրման և հավաքագրման գծով ծախսեր	190,081	271,971
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	151,790	150,157
Բարեգործություն և հովանավորություն	139,155	114,568
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	133,685	136,395
Գրասենյակային ծախսեր	83,711	97,009
Գործուղման ծախսեր	51,564	104,677
Այլ	475,870	559,527
	6,520,509	7,296,117

* 2019թ-ին շահութահարկից տարբեր հարկերի կազմում ներառված էր 1,057,439 հազար դրամ գումարը, որը վերաբերում էր աղբյուրի մոտ պահվող շահութահարկի և համապատասխան տույժերի և տուգանքների գծով ճանաչված պահուստին, որը ներկայումս բողոքարկվում է հարկային մարմինների հետ (տես Ծանոթագրություն 22):

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(17,009)	(1,328,216)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(1,712,450)	(1,627,988)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(1,729,459)	(2,956,204)

2020թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ-ին՝ 20%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020թ. հազ. դրամ	%	2019թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	11,907,871		12,557,361	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,143,417)	(18.0)	(2,511,472)	(20.0)
Օրենսդրության փոփոխություն*	-	-	(166,881)	(1.3)
Չուտ չհարկվող եկամուտ/(չնվազեցվող ծախսեր)	413,958	3.5	(277,851)	(2.2)
	(1,729,459)	(14.5)	(2,956,204)	(23.5)

* 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման համաձայն՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրքը ըստ որի շահութահարկի դրույքաչափը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են օգտագործելով հարկի նոր դրույքաչափը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(80,844)	17,645	-	(63,199)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	130,312	(110,688)	-	19,624
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,307,102	(1,833,920)	-	473,182
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	279,900	-	279,900
Ներդրումային արժեթղթեր	(113,285)	153,987	147,447	188,149
Առգրավված գույք	754,072	(41,799)	-	712,273
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	8,280	-	8,280
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,188,621)	(89,431)	-	(1,278,052)
Այլ ակտիվներ	(213,885)	(145,336)	-	(359,221)
Այլ պարտավորություններ	(83,933)	48,912	-	(35,021)
	1,510,918	(1,712,450)	147,447	(54,085)

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,133	(90,977)	-	(80,844)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	337,304	(206,992)	-	130,312
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,182,823	(875,721)	-	2,307,102
Ներդրումային արժեթղթեր	5,520	46,583	(165,388)	(113,285)
Առգրավված գույք	1,128,783	(374,711)	-	754,072
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,279,573)	90,952	-	(1,188,621)
Այլ ակտիվներ	(93,870)	(120,015)	-	(213,885)
Այլ պարտավորություններ	13,174	(97,107)	-	(83,933)
	3,304,293	(1,627,988)	(165,388)	1,510,918

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկի հետևանքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			2018թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի զծով ծախս	Գումարը առանց հարկի	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի զծով ծախս	Գումարը առանց հարկի
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(642,469)	115,644	(526,825)	1,442,998	(288,600)	1,154,398
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(176,683)	31,803	(144,880)	(616,063)	123,212	(492,851)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(819,152)	147,447	(671,705)	(826,935)	(165,388)	661,547

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	12,552,204	13,392,125
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	73,749,148	64,468,858
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A-ից A+ վարկանիշով	16,187,885	24,982,845
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	2,584,893	1,453,743
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	40,756	40,642
- B- -ից B+ վարկանիշով	309	284
- առանց վարկանիշի	201,202	10,344
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	19,015,045	26,487,858
Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	20,004,093	13,002,850
Ավանդներ այլ բանկերում		
- A+ վարկանիշով	-	8,155,629
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	125,320,491	125,507,320
Պարտքային կորստի պահուստ	(187)	(29,620)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	125,320,303	125,477,700

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները ներառում են ոչ տոկոսակիր պարտադիր նվազագույն պահուստները, որոնք հաշվարկվում է ներգրավված միջոցների համար ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն: Այս պահուստների ելքագրումը սահմանափակված չէ:

Վարկանիշները հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող մեկ բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ-ին՝ երկու բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 15,248,472 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 31,967,865 հազար դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ ընդգրկված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

13 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	18,549,911	16,626,359
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	10,072,361	7,990,229
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար*	17,402,224	11,830,056
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ապահովագրական ընկերությունների հետ	6,778,967	6,881,035
Վարկեր և ավանդներ հայկական բանկերում	-	1,402,027
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտներ միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	740,000	637,000
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	139,270	2,222,009
Այլ	1,131,697	767,372
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	54,814,430	48,356,087
Պարտքային կորստի պահուստ	(121,910)	(138,599)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	54,692,520	48,217,488

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց չեն:

* Արդյունքում առաջացող պարտաքային ռիսկը վերագրելի է «Moody's» գործակալության BA2 վարկանիշով կազմակերպությանը:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտներ միջոց, որը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն հաշվարկվող ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 10%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2019թ-ին՝ 12% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 6%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջի դրությամբ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստ ապահովելու պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ին:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտագանցման բացակայության դեպքում, կազմում է 32,138,618 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 25,452,958 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

(բ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ ֆինանսական կազմակերպության տրամադրած միջոցներ (2019թ-ին՝ երկու ֆինանսական կազմակերպության), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 16,118,063 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 22,425,153 հազար դրամ):

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակներում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

31 դեկտեմբերի 2020թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	սկզբնական պահին	
Անորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	355,405	-	-	-	355,405
- A- -ից A+ վարկանիշով	543,494	-	-	-	543,494
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	16,796,877	-	-	-	16,796,877
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	1,107,056	-	-	-	1,107,056
- B+ վարկանիշով	124,087	-	-	-	124,087
- առանց վարկանիշի	35,887,511	-	-	-	35,887,511
	54,814,430	-	-	-	54,814,430
Կորստի պահուստ	(121,910)	-	-	-	(121,910)
Հաշվեկշռային արժեք	54,692,520	-	-	-	54,692,520

31 դեկտեմբերի 2019թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ					
<i>Անդրտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>					
- A- -ից A+ վարկանիշով	12,030,503	-	-	-	12,030,503
- B+ վարկանիշով	204,342	-	-	-	204,342
- BBB վարկանիշով	1,047,994	-	-	-	1,047,994
- BB վարկանիշով	61,354	-	-	-	61,354
- առանց վարկանիշի	34,088,868	-	-	923,026	35,011,894
	47,433,061	-	-	923,026	48,356,087
Կորստի պահուստ	(138,599)	-	-	-	(138,599)
Հաշվեկշռային արժեք	47,294,462	-	-	923,026	48,217,488

Վարկանիշները հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	367,641,200	279,578,338
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով վարկեր	62,894,669	48,140,504
Վարկային քարտեր	38,441,363	41,457,794
Հիփոթեքային վարկեր	62,872,639	46,026,728
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	61,482,532	48,222,068
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	225,691,203	183,847,094
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	593,332,403	463,425,432
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,549,451)	(14,307,108)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	571,782,952	449,118,324
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	17,363,442	18,272,325
Ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված ընդամենը վարկեր	589,146,394	467,390,649

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Մտորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	133,741,114	-	-	-	-	133,741,114
Մակարդակ 2. BBB-BB	117,829,389	-	-	-	-	117,829,389
Մակարդակ 3. B	65,274,494	7,241,127	-	-	16,252,790	88,768,411
Մակարդակ 4. CCC	845,119	25,904,555	1,147,203	-	840,966	28,737,843
Մակարդակ 5. D	-	-	7,925,574	7,732,625	269,686	15,927,885
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	317,690,116	33,145,682	9,072,777	7,732,625	17,363,442	385,004,642
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,160,730)	(3,584,741)	(1,471, 575)	-	-	(7,217,046)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	315,529,386	29,560,941	7,601,202	7,732,625	17,363,442	377,787,596
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	52,727,801	958,139	-	-	-	53,685,940
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,382,882	213,333	-	-	-	2,596,215
- 30-89 օր ժամկետանց	-	2,261,972	19,199	-	-	2,281,171
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,724,668	-	-	2,724,668
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	777,340	-	-	777,340
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	829,335	-	-	829,335
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	55,110,683	3,433,444	4,350,542	-	-	62,894,669
Պարտքային կորստի պահուստ	(531,612)	(286,980)	(1,166,431)	-	-	(1,985,023)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	54,579,071	3,146,464	3,184,111	-	-	60,909,646
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	28,191,864	160,443	-	288,026	-	28,640,333
- մինչև 30 օր ժամկետանց	849,380	25,834	-	-	-	875,214
- 30-89 օր ժամկետանց	93,038	1,208,024	207,126	-	-	1,508,188
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,882,129	-	-	2,882,129
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,894,688	-	-	1,894,688
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	2,640,811	-	-	2,640,811
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	29,134,282	1,394,301	7,624,754	288,026	-	38,441,363
Պարտքային կորստի պահուստ	(1, 369,994)	(538,812)	(2,736,833)	-	-	(4,645,639)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	27,764,288	855,489	4,887,921	288,026	-	33,795,724.0

2020թ.**						
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	58,364,363	217,471	-	-	-	58,581,834
- մինչև 30 օր ժամկետանց	578,476	44,978	-	-	-	623,454
- 30-89 օր ժամկետանց	146,762	781,770	93,605	-	-	1,022,137
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,307,875	-	-	1,307,875
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	606,078	-	-	606,078
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	731,261	-	-	731,261
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	59,089,601	1,044,219	2,738,819	-	-	62,872,639
Պարտքային կորստի պահուստ	(131,759)	(60,101)	(350,560)	-	-	(542,420)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	58,957,842	984,118	2,388,259	-	-	62,330,219
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	42,417,199	356,968	4,321	21,137	-	42,799,625
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,870,024	107,679	-	-	-	1,977,703
- 30-89 օր ժամկետանց	21,959	4,453,990	46,957	-	-	4,522,906
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	4,482,768	-	-	4,482,768
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	5,154,892	-	-	5,154,892
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	2,544,638	-	-	2,544,638
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	44,309,182	4,918,637	12,233,576	21,137	-	61,482,532
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,874, 622)	(887,366)	(4,397,335)	-	-	(7,159,323)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	42,434,560	4,031,271	7,836,241	21,137	-	54,323,209
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	187,643,748	10,790,601	26,947,691	309,163	-	225,691,203
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,907,987)	(1,773,259)	(8,651,159)	-	-	(14,332,405)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	183,735,761	9,017,342	18,296,532	309,163	-	211,358,798
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	505,333,864	43,936,283	36,020,468	8,041,788	17,363,442	610,695,845
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,068,717)	(5,358,000)	(10,122,734)	-	-	(21,549,451)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	499,265,147	38,578,283	25,897,734	8,041,788	17,363,442	589,146,394

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Բանկն իրականացնում է իրավաբանական անձանց կանոնավոր մշտադիտարկում և տալիս է ներքին վարկանիշ յուրաքանչյուր փոխառուին (տես՝ Ծանոթագրություն 24 (բ)):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2019թթ.**						
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Զեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	98,788,897	-	-	-	-	98,788,897
Մակարդակ 2. BBB-BB	102,633,188	-	-	-	-	102,633,188
Մակարդակ 3. B	43,389,159	3,281,138	-	-	16,384,343	63,054,640
Մակարդակ 4. CCC	493,433	11,909,112	258,869	-	1,503,033	14,164,447
Մակարդակ 5. D	-	-	10,395,891	8,428,651	384,949	19,209,491
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	245,304,677	15,190,250	10,654,760	8,428,651	18,272,325	297,850,663
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,166,887)	(1,065,433)	(3,964,161)	-	-	(6,196,481)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	244,137,790	14,124,817	6,690,599	8,428,651	18,272,325	291,654,182
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	42,660,209	2,750,866	-	-	-	45,411,075
- մինչև 30 օր ժամկետանց	835,536	324,040	-	-	-	1,159,576
- 30-89 օր ժամկետանց	-	914,153	8,620	-	-	922,773
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	352,066	-	-	352,066
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	223,142	-	-	223,142
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	71,872	-	-	71,872
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	43,495,745	3,989,059	655,700	-	-	48,140,504
Պարտքային կորստի պահուստ	(276,058)	(143,319)	(431,861)	-	-	(851,238)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	43,219,687	3,845,740	223,839	-	-	47,289,266
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	34,151,295	1,134,987	-	305,039	-	35,591,321
- մինչև 30 օր ժամկետանց	677,087	131,466	-	-	-	808,553
- 30-89 օր ժամկետանց	-	797,045	3,105	-	-	800,150
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,415,968	-	-	1,415,968
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,189,229	-	-	1,189,229
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	1,652,573	-	-	1,652,573
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	34,828,382	2,063,498	4,260,875	305,039	-	41,457,794
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,378,354)	(488,065)	(1,681,882)	-	-	(3,548,301)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	33,450,028	1,575,433	2,578,993	305,039	-	37,909,493

2019թթ.**						
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Զեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	43,820,358	555,597	-	-	-	44,375,955
- մինչև 30 օր ժամկետանց	481,465	72,810	-	-	-	554,275
- 30-89 օր ժամկետանց	-	225,844	-	-	-	225,844
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	240,842	-	-	240,842
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	103,267	-	-	103,267
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	526,545	-	-	526,545
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	44,301,823	854,251	870,654	-	-	46,026,728
Պարտքային կորստի պահուստ	(53,250)	(14,096)	(33,491)	-	-	(100,837)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	44,248,573	840,155	837,163	-	-	45,925,891
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	40,912,528	1,257,690	-	21,137	-	42,191,355
- մինչև 30 օր ժամկետանց	945,818	236,926	-	-	-	1,182,744
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,213,510	8,344	-	-	1,221,854
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,489,505	-	-	1,489,505
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,318,426	-	-	1,318,426
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	818,184	-	-	818,184
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	41,858,346	2,708,126	3,634,459	21,137	-	48,222,068
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,322,831)	(594,631)	(1,692,789)	-	-	(3,610,251)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	40,535,515	2,113,495	1,941,670	21,137	-	44,611,817
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	164,484,296	9,614,934	9,421,688	326,176	-	183,847,094
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,030,493)	(1,240,111)	(3,840,023)	-	-	(8,110,627)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	161,453,803	8,374,823	5,581,665	326,176	-	175,736,467
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	409,788,973	24,805,184	20,076,448	8,754,827	18,272,325	481,697,757
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,197,380)	(2,305,544)	(7,804,184)	-	-	(14,307,108)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	405,591,593	22,499,640	12,272,264	8,754,827	18,272,325	467,390,649

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2020թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	245,304,677	15,190,250	10,654,760	8,428,651	279,578,338
Տեղափոխում 1-ին փուլ	178,168	(147,351)	(30,817)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(15,610,611)	15,632,795	(22,184)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,216,720)	(882,100)	2,098,820	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(79,445,613)	(868,047)	(1,421,291)	(696,026)	(82,430,977)
Տեղափոխում վաճառքի համար պահվող ակտիվների կազմ	(45,014,585)	-	-	-	(45,014,585)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	197,918,955	441,295	412,679	-	198,772,929
Ակտիվի գույտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	15,575,845	3,778,840	2,515,966	-	21,870,651
Դուրսգրումներ	-	-	(5,135,156)	-	(5,135,156)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	317,690,116	33,145,682	9,072,777	7,732,625	367,641,200

հազ. դրամ	2020թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	164,484,296	9,614,934	9,421,688	326,176	183,847,094
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,717,071	(2,598,676)	(118,395)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,337,537)	5,366,963	(29,426)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(14,212,272)	(4,566,295)	18,778,567	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(47,474,289)	(1,955,476)	(1,208,142)	(17,013)	(50,654,920)
Ակտիվի գույտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	3,327,762	193,348	1,019,249	-	4,540,359
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	84,138,717	4,735,803	3,588,693	-	92,463,213
Դուրսգրումներ	-	-	(4,504,543)	-	(4,504,543)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	187,643,748	10,790,601	26,947,691	309,163	225,691,203

2019թ.					
հազ. դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	287,295,067	5,753,811	5,274,980	9,560,618	307,884,476
Տեղափոխում 1-ին փուլ	248,676	(217,780)	(30,896)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(12,633,948)	12,650,795	(16,847)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(11,070,001)	(1,186,820)	12,256,821	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(131,279,022)	(2,721,602)	(3,405,786)	(1,131,967)	(138,538,377)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	112,743,905	1,184,992	439,516	-	114,368,413
Դուրսգրումներ	-	(273,146)	(3,863,027)	-	(4,136,173)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	245,304,677	15,190,250	10,654,762	8,428,651	279,578,338

2019թ.					
հազ. դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	130,904,167	4,805,611	6,676,974	326,176	142,712,928
Տեղափոխում 1-ին փուլ	767,809	(485,369)	(282,440)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,755,461)	4,850,783	(95,322)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(6,155,802)	(1,946,494)	8,102,296	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(50,587,479)	(614,846)	(3,080,715)	-	(54,283,040)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	94,311,062	3,344,601	1,478,534	-	99,134,197
Դուրսգրումներ	-	(339,352)	(3,377,639)	-	(3,716,991)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	164,484,296	9,614,934	9,421,688	326,176	183,847,094

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	150,169,525	91,297,491
Ընթացիկ հաշիվներ	64,942,454	42,164,399
Հիմնական միջոցներ	52,690,695	40,801,535
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	11,716,755	30,504,630
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	20,145,152	29,060,599
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	24,850,928	25,295,269
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	47,557,650	22,606,783
Պաշարներ	4,197,546	8,023,031
Այլ գրավ	579,616	1,460,901
Փոխադրամիջոցներ	882,810	385,113
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	-	54,431
Ոսկի	54,465	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված գույք վարկեր	377,787,596	291,654,182

Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի, բացառությամբ կորպորատիվ երաշխավորությունների, իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և ղեկավարությունն ակնկալում է, որ համապատասխան վարկերի գծով պարտագանցության ռիսկը երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Անհատներից, օրինակ՝ ՓՄՁ փոխառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը ավելի շատ կախված է փոխառուների վճարունակությունից, քան՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ոսկու գրավով վարկեր

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում հիմնականում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 200% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական և այլ վարկեր

Սպառողական վարկերը գրավով ապահովված չեն: Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն է ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 60% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովվածություն ծառայող գրավի վերաբերյալ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2020թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Կորպորատիվ երաշխավորու- թյուններ (առանց վարկանիշի)	Կորպորա- տիվ բաժնե- տոմսեր	Այլ գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16,805,402	14,100,005	565,768	187,829	348,615	1,603,185	1,471,575
Ոսկու գրավով վարկեր	4,350,542	-	-	-	1,850,983	2,499,559	1,166,431
Վարկային քարտեր	7,912,780	-	-	-	337,900	7,286,854	2,736,833
Հիփոթեքային վարկեր	2,738,819	2,738,819	-	-	-	-	350,560
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	12,254,713	6,638,750	-	-	1,503	5,593,323	4,397,335
Ընդամենը	44,062,256	23,477,574	565,768	187,829	2,539,001	16,982,921	10,122,734

2019թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Կորպորատիվ երաշխավորու- թյուններ (առանց վարկանիշի)	Կորպորա- տիվ բաժնե- տոմսեր	Այլ գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	19,083,411	13,354,991	503,837	835,868	370,125	4,018,590	3,964,161
Ոսկու գրավով վարկեր	655,700	61,200	-	-	393,701	200,799	431,861
Վարկային քարտեր	4,565,914	-	-	-	585	4,565,329	1,681,882
Հիփոթեքային վարկեր	870,654	870,654	-	-	-	-	33,491
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	3,655,596	1,248,561	-	-	1,500	2,405,535	1,692,789
Ընդամենը	28,831,275	15,535,406	503,837	835,868	765,911	11,190,253	7,804,184

(iii) Առգրավված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 2,503,099 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 2,792,001 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	5,042,755	6,696,827
Այլ ակտիվներ	2,825,806	2,683,134
Ընդամենը առգրավված գրավ	7,868,561	9,379,961

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ առգրավված գրավի կազմում ներառված են 1,625,469 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2019թ-ին՝ 1,279,634 հազար դրամ):

Առգրավված ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Ագրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% գեղջ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 65,256,971 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 86,797,341 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(ե) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Առևտուր	78,708,629	39,846,823
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	55,386,546	36,888,041
Շինարարություն	38,102,926	24,866,555
Էներգետիկայի ոլորտ	40,448,435	57,129,222
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	36,448,764	22,748,643
Հեռահաղորդակցություն	25,900,665	21,730,037
Սպասարկման ոլորտ	25,094,296	30,686,219
Հյուրանոցային ոլորտ	24,885,306	17,104,157
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	21,230,574	10,513,513
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	8,341,101	9,413,579
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	8,673,653	7,476,667
Արդյունաբերություն	15,104,085	5,804,838
Տրանսպորտ	318,627	281,843
Այլ	6,361,035	13,360,526
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	225,691,203	183,847,094
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	610,695,845	481,697,757
Արժեզրկման գծով պահուստ	(21,549,451)	(14,307,108)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	589,146,394	467,390,649

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տասնմեկ փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասնմեկ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 197,112,855 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 135,352,994 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24 (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը: Զանի որ Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն մարման ժամկետը լրանալուց: Այդ իսկ պատճառով, վարկերի իրական մարման ժամկետները կարող են զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրերով համաձայնեցված ժամկետներից:

15 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

2020թ. սեպտեմբերի 27-ին վերսկսվեց Ադրբեջանի և Արցախի Հանրապետության (նաև հայտնի որպես Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն) միջև զինված հակամարտությունը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ: Նույն օրը Հայաստանում և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հայտարարվեց ռազմական դրություն և ընդհանուր զորահավաք:

44 օր տևած պատերազմից հետո 2020թ. նոյեմբերի 9-ին Հայաստանի Հանրապետության, Ադրբեջանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև ստորագրվեց հրադադարի մասին համաձայնագիր՝ վերջ տալով տարածքում ռազմական գործողություններին:

Ադրբեջանը վերահսկողություն ստացավ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ 7 շրջանների նկատմամբ: Միևնույն ժամանակ, Ադրբեջանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության շփման գծի երկայնքով Ռուսաստանի Դաշնության կողմից տեղակայվեց շուրջ 2000 զինվոր որպես խաղաղապահ ուժ:

Հայաստանում գործող հայկական բանկերը, այս թվում՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն, ունեն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը և տարածաշրջանում գործող ձեռնարկություններին տրված խոշոր վարկեր:

Հաշվի առնելով տուժած տարածաշրջանի տնտեսության վերականգնման կարևորությունը՝ 2020թ. դեկտեմբերին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը սկսել է իրականացնել միջոցառումներ Արցախի Հանրապետության կառավարությանը և զինված հակամարտության արդյունքում տուժած տարածաշրջանի ձեռնարկություններին/ընկերություններին աջակցելու համար:

Կառավարությունների որոշումների համաձայն՝ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերը կփոխարինվեն Արցախի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսերով, որոնց մարմանը կաջակցի Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

2021թ. փետրվարի 24-ին և 2021թ. մայիսի 14-ին թողարկվել են Արցախի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսեր համապատասխանաբար 2026թ. փետրվարի 24-ին և 2026թ. մայիսի 14-ին մարման ժամկետով՝ վերը նշված կառավարության կողմից պլանավորված գործողությունների շրջանակում: Այս պարտատոմսերից 10,991,781 հազար դրամ և 13,330,493 հազար դրամ գումարով պարտատոմսերն օգտագործվել է Արցախի Հանրապետության կառավարությանը տրված վարկերը և Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից երաշխավորված վարկերը փոխարինելու համար:

2021թ. մայիսի 12-ին Արցախի Հանրապետության կառավարությունը և Խումբը կնքեցին ցեսիայի պայմանագիր, և Արցախի Հանրապետության կառավարությանը փոխանցվեց 24,266,496 հազար դրամ մնացորդով վարկային պորտֆելը: Ակնկալվում է, որ մնացորդը կվերաֆինանսավորվի Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերով, որոնք ձեռք կբերվեն Խմբի կողմից: Ակնկալվում է, որ պարտատոմսերը կթողարկվեն ցեսիայի պայմանագրի ստորագրումից հետո մեկ ամսվա ընթացքում՝ 10 տարի մարման ժամկետով և 10% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով:

Ամորտիզացված արժեքի չափման համար ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները հիմնված են պորտֆելի փոխանցման դիմաց թողարկվելիք պարտատոմսերի իրական արժեքի վրա:

Ստորև ներկայացված են պարտատոմսերի իրական արժեքը չափելու համար ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- Ղեկավարության գնահատմամբ, Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված/թողարկվելիք համապատասխան պարտատոմսերը ունեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերից մեկ վարկանիշով ցածր վարկանիշ՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության մտադրությունը և կառավարությունների միջև համաձայնությունը տրամադրել ֆինանսական աջակցություն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը պարտատոմսերի մարումը սպասարկելու համար:

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսերի եկամտաբերության նկատմամբ կիրառվում է 1.2% լրացուցիչ հավելագին Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված/թողարկվելիք պարտատոմսերի նմանատիպ պայմաններով գեղջման տոկոսադրույք ստանալու համար՝ հաշվի առնելով վարկանիշի տարբերությունը:

Հաշվի առնելով, որ ՖՀՄՄ 5-ի չափանիշները բավարարվել են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, այս պորտֆելը դասակարգվել է որպես վաճառքի համար պահվող:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի վարկերի ընդհանուր գումարը, որոնց վրա ազդեցություն է ունեցել հակամարտությունը, կազմում է 46,982,809 հազար դրամ, որից 24,255,820 հազար դրամ գումարով վարկերը դասված են 2-րդ փուլ, իսկ 22,726,990 հազար դրամ գումարով վարկերը՝ 3-րդ փուլ: Այս մնացորդների գծով ճանաչված ամորտիզացված արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 22,983,330 հազար դրամ և 22,031,255 հազար դրամ

16 Ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	6,217,848	3,577,214
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	1,850, 839	2,276,227
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	8,068,687	5,853,441
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	210,418	192,766
	8,279,105	6,046,207
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	12,659,884	9,420,956
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	56,044,637	36,993,749
	68,704,521	46,414,705

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,004,095	3,456,144
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,213,753	121,070
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	6,217,848	3,577,214
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	210,418	192,766
	6,428,266	3,769,980
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	12,659,884	9,420,955
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,088,150	13,190,935
Պարտքային կորստի պահուստ	(48,423)	(60,502)
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	19,088,150	13,190,935

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	95,992	2,184,113
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,761,960	100,823
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	1,857,952	2,284,936
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	49,252,616	30,568,242
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,994,543	6,559,199
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	58,105,111	39,412,377
Պարտքային կորստի պահուստ	(209, 635)	(142,400)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	57,895,476	39,269,976

(զ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

31 դեկտեմբերի 2020թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեգրված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում	
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեգրված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	47,960,288	-	-	-	47,960,288
- B+ -ից to B- վարկանիշով	693,353	-	-	-	693,353
- առանց վարկանիշի*	9,451,470	-	-	-	9,451,470
	58,105,111	-	-	-	58,105,111
Կորստի պահուստ	(209,635)	-	-	-	(209,635)
Հաշվեկշռային արժեք	57,895,476	-	-	-	57,895,476

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների կազմում ներառված 618,248 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի BB- վարկանիշին, իսկ 8,833,222 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

31 դեկտեմբերի 2020թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեգրված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում	
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեգրված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	18,082,361	-	-	-	18,082,361
- B+ -ից to B- վարկանիշով	638,510	-	-	-	638,510
- առանց վարկանիշի*	156,861	-	-	-	156,861
	18,877,732	-	-	-	18,877,732
Կորստի պահուստ	(48,423)	-	-	-	(48,423)
Հաշվեկշռային արժեք	18,877,732	-	-	-	18,877,732

31 դեկտեմբերի 2019թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Անորոշացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB- վարկանիշով	32,752,354	-	-	-	32,752,354
- առանց վարկանիշի*	6,660,023	-	-	-	6,660,023
	39,412,377	-	-	-	39,412,377
Կորստի պահուստ	(142,400)	-	-	-	(142,400)
Հաշվեկշռային արժեք	39,269,977	-	-	-	39,269,977

31 դեկտեմբերի 2020թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB- վարկանիշով	12,877,100	-	-	-	12,877,100
- առանց վարկանիշի*	121,069	-	-	-	121,069
	12,998,169	-	-	-	12,998,169
Կորստի պահուստ	(60,502)	-	-	-	(60,502)
Հաշվեկշռային արժեք	12,998,169	-	-	-	12,998,169

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանգման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ» հոդվածում (Ծանոթագրություն 19):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդատարածք և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	9,262,815	2,201,055	1,850,800	316,308	304,460	768,433	1,714,952	1,955,742	18,374,565
Ավելացումներ	2,337	569,972	97,713	2,860	135,953	33,493	221,438	196,043	1,259,809
Օտարումներ	(337,237)	(20,799)	(50,853)	-	(240)	-	(43,160)	-	(452,289)
Տեղափոխումներ	248,244	-	-	-	(248,244)	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	9,176,159	2,750,228	1,897,660	319,168	191,929	801,926	1,893,230	2,151,785	19,182,085
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	-	1,268,077	1,087,238	186,516	-	452,476	862,316	355,928	4,212,551
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	179,292	338,705	217,238	24,364	-	30,611	246,879	386,365	1,423,454
Օտարումներ	(236,456)	(17,114)	(43,304)	-	-	-	(43,113)	-	(339,987)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	(57,164)	1,589,668	1,261,172	210,880	-	483,087	1,066,082	742,293	5,296,018
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	9,233,323	1,160,560	636,488	108,288	191,929	318,839	827,148	1,409,492	13,886,067

հազ. դրամ	Հոդատարածք և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	9,406,025	2,274,774	1,723,828	266,422	233,767	659,693	1,358,040	1,955,742	17,878,291
Ավելացումներ	4,559	100,204	205,406	67,853	220,215	108,740	357,029	-	1,064,006
Օտարումներ	(69,010)	(173,923)	(78,434)	(17,967)	-	-	(117)	-	(339,451)
Տեղափոխումներ	149,522	-	-	-	(149,522)	-	-	-	-
Կուտակված մաշվածության բացառում	(228,281)	-	-	-	-	-	-	-	(228,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	9,262,815	2,201,055	1,850,800	316,308	304,460	768,433	1,714,952	1,955,742	18,374,565
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	152,985	1,136,074	1,003,889	174,825	-	420,260	549,605	-	3,437,638
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	144,306	299,511	159,079	18,587	-	32,216	312,711	355,928	1,322,338
Օտարումներ	(69,010)	(167,508)	(75,730)	(6,896)	-	-	-	-	(319,144)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(228,281)	-	-	-	-	-	-	-	(228,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	-	1,268,077	1,087,238	186,516	-	452,476	862,316	355,928	4,212,551
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	9,262,815	932,978	763,562	129,792	304,460	315,957	852,636	1,599,814	14,162,014

Եթե հողատարածքը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,744,578 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 4,096,433 հազար դրամ): Իրականացված վերագնահատման արդյունքում առաջացել էր վերագնահատումից արժեքի ոչ նշանակալի աճ, որը Բանկը չէր հաշվառվել 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ծենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Ֆինլոու» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից նմանատիպ պայմաններով անշարժ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների հիման վրա, կիրառելով 0.80-ից 0.95 միջակայքում ընկած գործակիցներ՝ օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից տարբերությունների (առկայության դեպքում) մասով ելակետային գները ճշգրտելու համար: Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

18 Այլ ակտիվներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
3-րդ փուլ դացված այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,184,356	-
Դեբիտորական պարտքեր	610,695	417,013
Կանխավճարներ	629,011	1,035,996
Ընդամենը համախառն այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,424,062	1,453,009
Պարտքային կորստի պահուստ	(46,823)	(36,023)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,377,239	1,416,986
Առգրավված ակտիվներ, բացառությամբ անշարժ գույքի	2,825,806	2,683,134
Նյութեր և պաշարներ	175,395	175,533
Այլ	1,015,914	945,830
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	4,017,115	3,804,497
Ընդամենը այլ ակտիվներ	6,394,354	5,221,483

19 Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից		
- Կարճաժամկետ	61,012,523	47,882,406
- Երկարաժամկետ	147,288,568	112,567,106
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	94,007,743	68,822,630
Լորո հաշիվներ	1,594,708	170,238
Այլ	1,027,872	436,820
	304,931,414	229,879,200

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում տեղաբաշխված ութ ֆինանսական կազմակերպության (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վեց ֆինանսական կազմակերպության) միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 173,199,659 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 135,390,547 հազար դրամ):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 76,427,432 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 60,544,966 հազար դրամ) գումարով վարկեր, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող փոխառուներին վերավարկավորելու համար:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի համար ապահովություն ծառայող 32,138,618 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2019թ-ին՝ 25,452,958 հազար դրամ) գրավադրված են հետգնման պայմանագրերի դիմաց, իսկ 62,969,126 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2019թ-ին՝ 48,508,569 հազար դրամ) Բանկի սեփական արժեթղթերն են:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություն ներից ստացված վարկեր
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	10,689,258	160,449,512
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	145,804,597
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(110,903,989)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	159,579,194	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(9,701,652)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	160,566,800	195,350,120
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	12,261,997	12,642,675
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	9,812,699	10,651,733
Վճարված տոկոսներ	(5,948,229)	(10,343,436)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	176,693,267	208,301,092

հազ. դրամ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություն ներից ստացված վարկեր
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	41,174,485	143,010,113
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	178,366,665
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(159,904,477)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	10,624,133	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(39,259,396)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	12,539,222	161,472,301
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	39,822	(890,331)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,872,914	12,940,491
Վճարված տոկոսներ	(5,762,700)	(13,072,949)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	10,689,258	160,449,512

20 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2019թ. հունիսին Բանկը լիազորել է 100 ԱՄՆ դոլար, 100 եվրո և 10,000 դրամ անվանական արժեքով ոչ փաստաթղթային, բաժանման ոչ ենթակա և ոչ փոխարկելի պարտատոմսերի թողարկումը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի անվանական մնացորդը կազմում է 38,750,000 ԱՄՆ դոլար և 7,500,000 հազար դրամ:

2020թ. հունվարին Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով Բանկը թողարկեց 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր («Պարտատոմսեր»): Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում

2020թ. ապրիլին Բանկը հետ է գնել «Պարտատոմսեր»-ի 20,060,000 ԱՄՆ դոլարի չափով գումարը:

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցախհանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	38,710,702	28,538,294
- Իրավաբանական անձիք	64,344,672	88,099,303
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	128,962,248	167,366,305
- Իրավաբանական անձիք	107,755,350	112,994,972
	339,772,972	396,998,874

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշիվների 31,688,353 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 42,103,892 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 56,460,794 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98,710,078 հազար դրամ):

22 Այլ պարտավորություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Չհաշվանցված գործարքներ	4,039,253	839,802
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,538,683	1,677,713
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	601,623	557,284
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	306,269	403,741
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,485,828	3,478,540
Պահուստներ*	1,191,075	1,055,215
Այլ վճարվելիք հարկեր	355,517	445,363
Հետաձգված եկամուտ	105,104	156,874
Ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	151,269	155,141
Պահուստ անբարենպաստ պայմանագրերի գծով	-	94,870
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	277,095	198,989
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	2,080,060	2,106,452
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	8,708,722	5,584,992

* 2019թ. ընթացքում հարկային տեսչությունն իրականացրել է Բանկի կողմից վճարված հարկերի ստուգում՝ հիմնականում մինչև 2018թ. հունիսի 30-ն ընկած ժամանակաշրջանների համար: Թեև Բանկը բողոքարկել է հարկային ստուգման արդյունքները դատարանում, այն ճանաչել է պահուստ դատական վարույթի հնարավոր բացասական արդյունքի գծով:

23 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 502,272): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2019թ-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Խմբի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսեր

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20,000 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 20,000 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը չունեն բաժնետոմսերը փոխարկելու կամ մարելու իրավունք, սակայն կարող են ստանալ շահաբաժիններ եռամսյակային կտրվածքով բաժնետերերի ժողովի որոշումների հիման վրա:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ

Հոդատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճը ներառում է հոդատարածքի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գույք փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Խմբի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը հայտարարել է 160,002 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2019թ-ին՝ 138,949 հազար դրամ) և վճարել է 81,920 հազար գումարով շահաբաժիններ (2019թ-ին՝ 58,945 հազար դրամ) իր արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար շահաբաժիններ չեն հայտարարել (2019թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարել):

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Խմբի կողմից հայտարարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	8,000	6,947

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Խմբի կողմից վճարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	4,096	2,947

24 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Շուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու

Է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժինը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Վարկային բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանգման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանգման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանգման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով վարկանիշի փոփոխությունն ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման պահի վարկանիշի,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման համակարգ իրավաբանական անձանց համար: Վարկանիշները վերանայվում են շարունակական և պարբերական հիմունքով:

Վարկանիշը տրվում է ստացված ռիսկի մակարդակի հիման վրա, որը որոշվում է հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքությունը, իրացվելիությունը, եկամտաբերությունը, վճարունակությունը, ինչպես նաև փոխառուի համապատասխանությունը պահանջներին, կառավարման որակը և անձնակազմը, տնտեսական միջավայրը, փոխառուի գործունեության հետ կապված գործառնական ռիսկը և այլ գործոններ:

Փոխառուի համար որոշված ռիսկի մակարդակի հիման վրա կիրառվում են հետևյալ վարկանիշները.

- մակարդակ 1 (վարկանիշներ AAA-A)
- մակարդակ 2 (վարկանիշներ BBB-BB)
- մակարդակ 3 (վարկանիշ B)
- մակարդակ 4 (վարկանիշ CCC)
- մակարդակ 5 (վարկանիշ D)

Բանկը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտագանգման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտագանգման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտագանգման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները	- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը: - ՀՀ կենտրոնական բանկի և վարկային գործակալությունների կողմից տրամադրված այլ բանկերում և վարկային կազմակերպություններում վճարումների մասին տեղեկատվությունը

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը - Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանցման սվոփերի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում - Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները	- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը - Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները

Պարտագանցության հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն փոխառուի հետ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտագանցման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 12 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխատվությունների համար:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի մոդելավորման քանակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացորդային ժամկետի համար պարտագանցման հավանականությունն աճել է ավելի քան 80%-ով:

Բացի այդ, անկախ սկզբնական ճանաչումից ի վեր տեղի ունեցած հարաբերական աճի, համարվում է, որ պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել, եթե վերջինիս մնացորդային ժամկետի համար պարտագանցման հավանականությունն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ցածր է 1.98%-ից:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանգման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Պարտագանգության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանգում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտագանգման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտադրության փոխարժեքի և անշարժ գույքի շուկայում գների փոփոխությունները:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան, համեմատվում են՝

- պարտագանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտանձանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտագանցման հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանցման հավանականությունը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանցման հավանականությունը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանցման պահին:

Պարտագանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով և ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանցման դեպքում: Բանկը պարտագանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն

հաշվեկշռային արժեքը պարտագանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին: Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բացի այդ, Բանկը սահմանում է պարտագանցման հավանականության նվազագույն չափ, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող ստորև ներկայացվող գործիքները ներառում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերը, որոնց համար պարտագանցման հավանականությունը ճշգրտվել է երկրի կորպորատիվ վարկանիշի մասով՝ արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվության համաձայն:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտագանցման հավանականություն	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	112,768,099	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
		«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	29,472,672		

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտագանցման հավանականություն	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	244,498,801	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	108,192,728	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Ներդրումային արժեթղթեր	77,153,626	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	35,336,345	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	3,736,336	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Բացի առանձին հաճախորդների կտրվածքով վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	112,768,099	112,085,575
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	54,692,520	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	589,146,394	467,390,649
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	45,014,585	-
Ներդրումային արժեթղթեր	76,983,626	52,460,912
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,377,239	1,416,986
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	880,982,463	681,571,610

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 14-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր, որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը գերազանցում է պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության 10%-ը, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի համախմբված մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
		հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույտ գումար	Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	25,328,878	-	25,328,878	(25,328,878)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	25,328,878	-	25,328,878	(25,328,878)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(94,007,743)	-	(94,007,743)	94,007,743	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(94,007,743)	-	(94,007,743)	94,007,743	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
		Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ			
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	23,507,394	-	23,507,394	(23,507,394)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	23,507,394	-	23,507,394	(23,507,394)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(68,822,630)	-	(68,822,630)	68,822,630	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(68,822,630)	-	(68,822,630)	68,822,630	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գույտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱԳԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱԳԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի շիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱՎՏՈՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	37,940,771	-	-	-	-	87,379,532	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	25,762,981	671,978	11,452,795	-	-	16,804,766	54,692,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր	185,653,300	50,911,246	73,289,753	203,950,245	75,341,850	-	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	2,846,708	31,934	15,021,723	27,114,220*	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	1,259,886	3,415,873	5,681,874	46,112,683	20,295,825	217,485	76,983,626
	250,616,938	57,845,805	90,456,356	265,084,651	122,751,895	104,401,783	891,157,428
ԳԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	171,754,193	22,120,674	22,650,329	66,143,234	19,640,404	2,622,580	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,155,222	27,779	5,226,350	167,283,916	-	-	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	174,951,770	50,953,232	74,554,228	36,693,866	2,619,876	-	339,772,972
	350,861,185	73,101,685	102,430,907	270,121,016	22,260,280	2,622,580	821,397,653
	(100,244,247)	(15,255,880)	(11,974,551)	(5,036,365)	100,491,615	101,779,203	69,759,775

* 15,454,459 հազար դրամ գումարի ժամկետայնությունը պակաս է 6 տարուց:

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2019թ.							
ԱՆՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	46,542,550	-	-	-	-	78,935,150	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	23,664,680	-	13,068,946	61,156	-	11,422,706	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	144,386,304	55,495,050	58,973,384	138,056,344	70,479,567	-	467,390,649
Ներդրումային արժեթղթեր	353,656	2,089,129	2,395,872	35,030,278	12,399,211	192,766	52,460,912
	214,947,190	57,584,179	74,438,202	173,147,778	82,878,778	90,550,622	693,546,749
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	145,779,331	26,206,416	11,854,473	34,250,182	11,181,739	607,059	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	64,205	-	-	10,625,053	-	-	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	176,041,064	58,818,533	108,561,415	50,857,700	2,720,162	-	396,998,874
	321,884,600	85,024,949	120,415,888	95,732,935	13,901,901	607,059	637,567,332
	(106,937,410)	(27,440,770)	(45,977,686)	77,414,843	68,976,877	89,943,563	55,979,417

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2020թ.			2019թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	0%-1.60%	0%-4.25%	-	0.05%-1.60%	0%-8.00%
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	3.82%	-	-	4.00%	-	-
- Օվերնայթ այլ բանկերում	-	-	-	-	1.60%	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ						
- Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	6.08%	3.00%	-	6.40%	5.66%	-
- Երաշխավորությունների դիմաց գրավադրված ոչ ռեզիդենտ բանկերում պահվող ավանդներ	-	1.81%	-	9.00%	1.37%	1.37%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.10%	8.52%	5.69%	13.72%	8.69%	6.75%
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	10.13%	9.45%	9.54%	-	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	8.39%	5.65%	5.00%	8.82%	6.47%	5.00%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.60%	4.86%	-	9.14%	5.45%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.85%	4.23%	2.09%	6.72%	5.42%	1.41%
- Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5.77%	-	-	5.70%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.90%	6.34%	-	10.5%	5.42%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցրահանջ ավանդներ	0.1%-5.5%	0%-3.60%	0%-3.20%	0.10%-6.00%	0.00%-3.60%	1.70%-3.20%
- Ժամկետային ավանդներ	9.12%	4.07%	3.28%	9.50%	4.55%	3.56%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(804,103)	(509,297)
100 բկ գուգահեռ նվազում	804,103	509,297

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք պայմանավորված են տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ նվազում	743,271	610,499
100 բկ գուգահեռ աճ	(743,271)	(610,499)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	27,972,853	18,361,050	2,298,361	48,632,264
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	23,283,709	5,424,291	125,165	28,833,165
Հաճախորդներին տրված վարկեր	283,306,169	58,001,642	1,719,463	343,027,274
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	39,428,933	4,769,156	-	44,198,089
Ներդրումային արժեթղթեր	3,928,776	1,926,643	-	5,855,419
Ընդամենը ակտիվներ	377,920,440	88,482,782	4,142,989	470,546,211
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	37,241,053		3,617,667	40,858,720
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	37,241,053	-	3,617,667	40,858,720
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	113,417,397	34,967,528	7,955	148,392,880
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	169,380,747	-	-	169,380,747
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	127,772,024	18,757,113	7,357,078	153,886,215
Ընդամենը պարտավորություններ	410,570,168	53,724,641	7,365,033	471,659,842
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	7,629,814	35,261,050	1,265,885	44,156,749
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	7,629,814	35,261,050	1,265,885	44,156,749
Զուտ դիրքը	(3,038,489)	(502,909)	(870,262)	(4,411,660)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱՆՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	41,321,684	14,151,802	1,938,588	57,412,074
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	19,679,017	2,802,825	344,836	22,826,678
Հաճախորդներին տրված վարկեր	200,024,697	40,083,646	3,397,656	243,505,999
Ներդրումային արժեթղթեր	1,582,965	1,614,509	-	3,197,474
Ընդամենը ակտիվներ	262,608,363	58,652,782	5,681,080	326,942,225
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	33,597,401	-	113,607	33,711,008
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	33,597,401	-	113,607	33,711,008
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	98,958,798	6,106,525	22,695	105,088,018
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9,179,744	-	-	9,179,744
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	183,212,500	22,615,853	6,413,411	212,241,764
Ընդամենը պարտավորություններ	291,351,042	28,722,378	6,436,106	326,509,526
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	6,193,118	32,235,600	1,642,200	40,070,918
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	6,193,118	32,235,600	1,642,200	40,070,918
Զուտ դիրքը	(1,338,396)	(2,305,196)	(2,283,619)	(5,927,211)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(303,849)	(133,840)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(50,291)	(230,520)

2020թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չգեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չգեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,543,912	2,429,251	9,235,300	85,303,606	126,741,850	326,253,919	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,922,784	247,722	417,540	8,299,393	179,880,225	193,767,664	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,738,991	56,906,141	50,389,097	78,770,810	42,777,309	348,582,348	339,772,972
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	601,623	306,269	57,577	-	2,260,997	3,226,466	2,446,575
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(39,169,311)	(3,792,372)	-	-	-	(42,961,683)	(3,569)
- Արտահոսք	40,142,895	3,846,660	-	-	-	43,989,555	1,027,872
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	228,780,894	59,943,671	60,099,514	172,373,809	351,660,381	872,858,269	824,868,531
Փոխատվության հանձնառություններ	99,891,861	-	-	-	-	99,891,861	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	94,473,851	1,681,030	41,219,370	21,464,047	88,384,010	247,222,308	229,576,696
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	33,612	157,265	192,225	383,102	11,486,510	12,252,714	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	133,775,383	43,877,661	60,973,094	114,329,625	57,800,383	410,756,146	396,998,874
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,436,011	481,592	77,851	116,776	2,120,930	4,233,160	3,478,540
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(32,595,894)	(5,319,151)	-	-	-	(37,915,045)	-
- Արտահոսք	32,844,949	5,372,600	-	-	-	38,217,549	302,504
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	229,967,912	46,250,997	102,462,540	136,293,550	159,791,833	674,766,832	641,348,376
Փոխատվության հանձնառություններ	75,311,539	-	-	-	-	75,311,539	-

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հաճախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	1,774,843	5,390,910
1-ից 3 ամիս ժամկետով	36,798,278	18,423,556
3-ից 6 ամիս ժամկետով	19,146,898	12,383,180
6-ից 12 ամիս ժամկետով	16,323,617	20,813,211
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	10,686,949	29,338,026
	84,730,585	86,348,883

Բացի այդ, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	13,583,760	11,982,610
1-ից 3 ամիս ժամկետով	19,524,791	21,960,599
3-ից 6 ամիս ժամկետով	24,539,137	42,998,236
6-ից 12 ամիս ժամկետով	46,117,022	69,579,677
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	25,197,538	20,845,183
	128,962,248	167,366,305

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	125,320,303	-	-	-	-	-	-	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	35,915,062	543,133	16,819,638	26,504	-	1,388,183	-	54,692,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր	47,081,103	45,107,973	131,032,542	251,483,785	94,253,733	-	20,187,258	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	2,878,642	15,021,723	27,114,220	-	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	104,840	1,155,046	9,104,814	46,112,683	20,295,825	210,418	-	76,983,626
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	5,042,755	-	5,042,755
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,886,067	-	13,886,067
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-	569,672	-	-	-	-	569,672
Այլ ակտիվներ	1,459,004	261,992	656,243	-	-	4,017,115	-	6,394,354
Ընդամենը ակտիվներ	209,880,312	47,068,144	161,061,551	312,644,695	141,663,778	24,544,538	20,187,258	917,050,276
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	103,354,521	1,567,789	84,786,618	95,582,082	19,640,404	-	-	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,140,047	15,175	5,254,129	167,283,916	-	-	-	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,093,767	55,927,819	125,472,045	36,659,520	2,619,821	-	-	339,772,972
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	54,085	-	54,085
Այլ պարտավորություններ	4,650,876	326,269	55,104	1,453,579	-	2,222,894	-	8,708,722
Ընդամենը պարտավորություններ	231,239,211	57,837,052	215,567,896	300,979,097	22,260,225	2,276,979	-	830,160,460
Զուտ դիրքը	(21,987,910)	(10,768,908)	(57,353,053)	12,421,721	121,494,138	22,896,570	20,187,258	86,889,816

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերադարձությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	125,477,700	-	-	-	-	-	-	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	32,072,760	1,134,358	13,073,600	61,157	-	955,542	920,071	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,632,748	19,984,147	116,236,249	176,944,674	87,704,063	-	9,888,768	467,390,649
Ներդրումային արժեթղթեր	16,201	337,455	4,485,001	35,030,278	12,399,211	192,766	-	52,460,912
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	6,696,827	-	6,696,827
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	14,162,014	-	14,162,014
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,510,918	-	1,510,918
Այլ ակտիվներ	779,036	147,733	490,217	-	-	3,804,497	-	5,221,483
Ընդամենը ակտիվներ	214,978,445	21,603,693	134,285,067	212,036,109	100,103,274	27,322,564	10,808,839	721,137,991
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	94,457,720	1,136,254	57,634,612	65,468,324	11,182,290	-	-	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	29,213	34,992	-	10,625,053	-	-	-	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	133,561,088	42,479,973	167,379,947	50,857,700	2,720,166	-	-	396,998,874
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	442,555	-	-	-	-	-	442,555
Այլ պարտավորություններ	1,397,086	644,354	156,874	1,656,953	-	1,729,725	-	5,584,992
Ընդամենը պարտավորություններ	229,445,107	44,738,128	225,171,433	128,608,030	13,902,456	1,729,725	-	643,594,879
Զուտ դիրքը	(14,466,662)	(23,134,435)	(90,886,366)	83,428,079	86,200,818	25,592,839	10,808,839	77,543,112

* Վերը աղյուսակներում «Ժամկետանց» խմբում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ընդհանուր ժամկետանց ակտիվների և պարտավորությունների միայն ժամկետանց մասը:

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ Մուդիտի չենթարկված	2019թ. հազ. դրամ Մուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	86,404,446	83,244,489
Նվազեցումներ	(13,302,227)	(13,078,559)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	73,102,219	70,165,930
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	8,437,115	6,599,737
Նվազեցումներ	(708,785)	(635,331)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	7,728,330	5,964,406
Ընդամենը կապիտալ	80,830,549	76,130,336
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	618,198,332	493,581,048
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	13.08%	15.42%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կնանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	48,454,799	31,390,229
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	38,921,412	31,313,782
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	7,023,937	7,791,399
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	5,491,713	4,816,129
	99,891,861	75,311,539

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն: Փոխատվության հանձնառությունները դասվում են 1-ին փուլի վարկերին:

(ա) Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի պարտքային որակը

31 դեկտեմբերի 2020թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	Ձեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր					
- AAA-A	18,884,218	-	-	-	18,884,218
- BBB-B	19,738,176	-	-	-	19,738,176
- CCC-C	450,287	-	-	-	450,287
Կորստի պահուստ	(151,269)	-	-	-	(151,269)
Հաշվեկշռային արժեք	38,921,412	-	-	-	38,921,412

Ներքին վարկանիշ ունեցող հաճախորդներն ունեն նաև Բանկից ստացված վարկեր: Վարկանշավորման համակարգը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ի (բ) կետում:

31 դեկտեմբերի 2020թ.					
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	Ձեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր					
- AAA-A	19,933,213	-	-	-	19,933,213
- BBB-B	11,506,347	-	-	-	11,506,347
- CCC-C	28,464	-	-	-	28,464
- D	899	-	-	-	899
Կորստի պահուստ	(155,141)	-	-	-	(155,141)
Հաշվեկշռային արժեք	31,313,782	-	-	-	31,313,782

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա, բացառությամբ Ծանոթագրություն 22-ում ներկայացված հարկային ստուգման ակտի հետ կապված դատական վարույթի:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Խմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Խմբի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև զբաղեցնում է Բանկի Նախագահի պաշտոնը: Նա մասնակցություններ ունի Խմբի հետ չառնչվող այլ ընկերություններում:

Խմբի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ	492,898	476,382
Պարգևավճարներ	299,075	130,552
Ընդամենը	791,973	606,934

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2019թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	356,749	11.3	360,437	12.1
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	132,583	4.7	211,296	5.8
Այլ պարտավորություններ	52,578	5.0	-	-
Փոխատվության հանձանառություններ	351,280	-	263,822	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	39,934	41,408
Տոկոսային ծախս	(6,543)	(7,170)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,112	5,509

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	Միջին արդյուն- ավետ		Միջին արդյուն- ավետ		Միջին արդյուն- ավետ	
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	6,778,967	5.9	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	364,599	11.6	359,727	13.2	248,340	1.4
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	762	0.2	161,866	-	127,538	4.8
Այլ պարտավորություններ			287,617	5.3	40,551	5.2
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	-	-	-	-	54,003	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	393,463	-	-	-
Ծահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	48,538		658,764		5,777	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,848)	-	(7,228)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,985	-	31,772	-	395	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(401,503)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	-	-	-	-

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,194,026	11.6	-	-	290,564	3.04
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	6,881,035	7.0	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,493	0.2	57,078	0.0	282,256	5.53
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	625,064	11.0	-	-	37,563	-
Ծախսեր (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	258,766	-	246,232	-	10,946	-
Տոկոսային ծախս	(1,192)	-	(29,549)	-	(15,144)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	78,088	-	63,303	-	195	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(348,565)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	-	-	-	-

29 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 58,232,075 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 58,606,098 հազար դրամ, իսկ 176,979,210 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 167,263,709 հազար դրամ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին, իսկ հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	13,873,637	-	13,873,637
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	17,363,442	17,363,442
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	210,418	210,418

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	12,998,169	-	12,998,169
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	18,272,325	18,272,325
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	192,766	192,766

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառքելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի փոփոխությունները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքը առ1 հունվարի	18,272,324	17,456,906
Տրված վարկեր	258,770	95,940
Վարկերի մարումներ	(994,146)	(1,058,765)
Ճանաչված տոկոսային եկամուտ	1,154,916	1,242,991
Իրական արժեքի չափման փոփոխություններ	(2,707,053)	728,242
Չուտ օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերություններից	1,378,630	(192,989)
Իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	17,363,442	18,272,325

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	17,363,442	Չեղյված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկով ճշգրտված գեղջման դրույք	ՀՀ դրամ. 11.74% - 13.74% ԱՄՆ դոլար. 10.5% - 12.5%

Ստորև ներկայացված են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարության կողմից օգտագործված հիմնական ենթադրությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի գեղջման համար կիրառվում են 11.74% (ՀՀ դրամ) և 10.5% (ԱՄՆ դոլար) գեղջման դրույքները: Չեղջման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 42.51% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 9.11% (ՀՀ դրամ) և 7.24% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:
- չավարտված նախագծերի համար կիրառվում են ռիսկով ճշգրտված 13.74% (ՀՀ դրամ) և 12.5% (ԱՄՆ դոլար) գեղջման դրույքները:

Եթե գեղջման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 15,623,799 հազար դրամ/19,028,653 հազար դրամ:

30 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտության հետևանքով պորտֆելի վերակառուցման հետ կապված Արցախի Հանրապետության կառավարությունը թողարկել է պարտատոմսեր, որոնք օգտագործվել են Խմբի վարկերը վերաֆինանսավորելու համար: Մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 15-ում: